

Mottagare:

Östersund 2026-06-14

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.hc@regeringskansliet.se

Remissvar avseende Ändring i lagen (2012:453) om register över nationella vaccinationsprogram m.m. samt ändring i smittskyddsförordningen (2004:255)

Riksföreningen för skolsköterskor har tagit del av remissen avseende ovanstående förslag till lag- och förordningsändringar. Riksföreningen ställer sig positiva till förslagen i remissen men önskar framföra några synpunkter ur ett elevhälsoperspektiv.

Sammanfattning

Riksföreningen för skolsköterskor tillstyrker förslagen i Promemoria A och Promemoria B i sin helhet. Vi ser det som ett viktigt och nödvändigt steg att vattkoppor och RS-virus blir anmälningspliktiga sjukdomar för att stärka smittskyddet för barn och unga samt bidra till en förbättrad folkhälsa på lång sikt.

Vidare tillstyrker vi ändringen i lagen om vaccinationsregister som möjliggör registrering av särskilda vaccinationsinsatser. Detta är en förutsättning för en säker och ändamålsenlig uppföljning av den planerade ikapp-vaccinationen mot vattkoppor.

Samtidigt vill vi understryka att genomförandet av förslagen innebär en betydande ökning av skolsköterskornas arbetsbörda. För att inte tränga undan elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete krävs att Elevhälsans medicinska insats (EMI) tillförs nödvändiga resurser. Riksföreningen för skolsköterskor tillstyrker även införandet av ett anmälningsformulär inom Sminet för klinisk anmälan för respektive sjukdom.

Förebyggande åtgärder och Elevhälsans medicinska insatser (EMI)

Riksföreningen för skolsköterskor anser att EMI har en central roll i det nationella smittskyddsarbetet och i arbetet för en förbättrad folkhälsa. Skolsköterskor ansvarar för att bevaka och erbjuda vaccinationer enligt det nationella barnvaccinationsprogrammet till alla elever i skolan. Förslaget att göra vattkoppor anmälningspliktigt ger oss bättre möjligheter att följa vaccinationsprogrammets effekter, identifiera grupper med låg vaccinationstäckning och rikta förebyggande insatser där behovet är störst. Detta bidrar till en mer jämlik hälsa för barn och unga.

Fördelar med förslagen

Trots de utmaningar som förslagen innebär ur ett resurs- och arbetsbelastningsperspektiv ser Riksföreningen för skolsköterskor betydande vinster. En ikapp-vaccination bidrar till ökad jämlikhet i hälsa och ger skydd till äldre barn, ungdomar och vuxna som löper större risk att drabbas av komplikationer vid vattkoppsinfektion. Genom en bred vaccinationsinsats bedöms viruscirkulationen kunna minska avsevärt redan inom två till tre år, vilket innebär betydande hälsovinster både för individen och för samhället.

Ikapp-vaccination och tidsplan

Riksföreningen för skolsköterskor ser mycket positivt på den planerade ikapp-vaccinationen för barn och unga upp till 18 år som ännu inte har immunitet mot vattkoppor. Det är särskilt angeläget att även äldre barn omfattas, äldre barn, då risken för allvarliga komplikationer vid vattkoppor ökar med stigande ålder.

Behov av dialog och resurser

Riksföreningen för skolsköterskor önskar och ser behov av att EMI involveras i det fortsatta arbetet med implementeringen av förslagen. Den föreslagna anmälningsplikten och registreringsskyldigheten i det nationella vaccinationsregistret (NVR) kommer att innebära en ökad administrativ belastning för skolsköterskorna.

Även om Riksföreningen för skolsköterskor bedömer att nyttan överväger kostnaderna, vill vi betona att genomförandet innebär en ökad arbetsbörda för skolsköterskor då ikapp-vaccineringen skall erbjudas de cirka 700 000 barn och unga som idag saknar skydd mot vattkoppor. Att vattkoppor blir anmälningspliktigt innebär att skolsköterskor vid konstaterade fall behöver upprätta kliniska anmälningar, vilket beräknas ta mellan 5 och 10 minuter per fall. Om elevhälsans medicinska insats inte får stöd att hantera den extra belastningen riskerar insatserna att bli mindre effektiva i skolor med redan ansträngda resurser, vilket drabbar barn i utsatta områden hårdast.

Riksföreningen för skolsköterskor anser att det krävs en tydlig plan för hur den extra arbetsinsatsen ska finansieras och bemannas då införandet av anmälningsplikt och ikapp-vaccination kommer att ha en direkt påverkan på skolsköterskornas dagliga arbete.

Delaktighet

EMI bör vara en självklar part i den fortsatta implementeringsarbete för att säkerställa att rutiner och arbetssätt blir praktiskt genomförbara i skolmiljön.

Ekonomiska resurser

Det behöver avsättas särskilda medel för att täcka kostnaderna för den ökade administrationen, genomförandet av vaccinationsinsatserna samt utbildning av personal. Även framtagande och införandet av nya rutiner kommer att kräva betydande resurser, särskilt under implementeringsfasen.

IT-stöd

För att minimera den administrativa belastningen är det avgörande att överföringen av vaccinationsuppgifter från elevhälsans journalsystem till Nationella vaccinationsregistret automatiseras.

Slutsats

Riksföreningen för skolsköterskor tillstyrker förslaget och ser positivt på att smittskyddet för barn och unga stärks. Vi delar bedömningen att åtgärderna är förenliga med barnkonventionen och stärker barnets rätt till bästa möjliga hälsa. Förslagen bedöms vara till barnets bästa och bidrar till att förverkliga barnets rätt till hälsa enligt barnkonventionen. Samtidigt vill vi betona att regeringen och huvudmännen behöver säkerställa att Elevhälsans medicinska insats tillförs de resurser som krävs för att genomföra uppdraget utan att kvaliteten i det ordinarie hälsofrämjande och förebyggande arbetet påverkas negativt.

Mia Göransdotter Hammar
Ordförande
Riksföreningen för skolsköterskor

Natalie Holst
Ledamot
Riksföreningen för skolsköterskor

Jenny Nordfors
Ledamot
Riksföreningen för skolsköterskor